

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування

11 грудня 2019 року

Веде засідання Голова Комітету КЛОЧКО А.А.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, колеги, я попрошу ваші мобільні телефони перевести в беззвучний режим.

Ми розпочинаємо наш комітет. Сьогодні ми продовжуємо працювати за системою "Електронний комітет". Прошу активувати ваші електронні картки в слотах. На засіданні присутні більше половини від затвердженого Верховною Радою України складу його членів, і відповідно до Закону України "Про комітети Верховної Ради України" засідання комітету є повноважним.

Розпочинаємо засідання. Шановні колеги, ви ознайомились з проектом порядку денного. Переходимо до голосування через систему "Електронний комітет". Пропонується прийняти порядок денний за основу. Прошу поставити голосування.

За – 23, проти – 0, утримались – 1. Всього – 24. Рішення прийнято.

Шановні колеги, чи є пропозиції якісь? Да, прошу, Олександр Качура.

КАЧУРА О.А. Олександр Качура, заступник голови комітету. Колеги, оскільки дане питання містить в собі дуже такий суспільний резонанс високий і взагалі питання війни і миру, мабуть, тому я прошу сьогодні голосувати руками за це питання, а не через електронну систему.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, вашу пропозицію ми почули, але ми з вашої ж так само, з вашого бажання і з вашої подачі ми...

КАЧУРА О.А. Я сьогодні хочу, щоб вся країна бачила, хто голосує проти продовження цього законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми можемо оголосити. Я не думаю, що це питання. Тим паче, що голосування у нас не таємне, а голосування у нас відкрите і я не бачу в цьому питання. Якщо є зауваження, шановні колеги...

_____. Нема зауважень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді я думаю, що... Шановні колеги, вислухали пропозицію. Є ще зауваження, пропозиції? Якщо ні, пропоную перейти до голосування через систему "Електронний комітет".

Пропонується прийняти порядок денний в цілому. Прошу поставити голосування.

За – 22, проти – 0, утримались – 2. Рішення прийнято.

Шановні колеги, у нас питання порядку денного на сьогодні одне – проект Закону про внесення змін до статті 1 Закону України "Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей" (реєстраційний номер 2569), внесений народним депутатом Давидом Арахамією і Олександром Корнієнком.

Доповідає голова підкомітету Корнієнко Олександр Сергійович. Прошу, вам слово.

КОРНІЄНКО О.С. Дякую.

Шановні колеги, шановний головуючий, шановні журналісти і всі, хто дивляться нашу трансляцію! За дорученням голови комітету підкомітет з питань організації державної влади, державної служби, служби в органах місцевого самоврядування, державних символів та нагород розглянув проект Закону України про внесення змін до статті 1 Закону України "Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької

та Луганської областей" (реєстраційний номер 2569), внесений народними депутатами України Давидом Георгійовичем Арахамією та мною.

Необхідність внесення даного законопроекту пов'язано з тим, що 31 грудня 2019 року спливає строк запровадження особливого порядку місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей, до яких належать райони, міста, селища і села, що визначається рішенням Верховної Ради України, встановлені статтею 1 Закону України "Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей". Тому зміна в даній статті позначки року з "2019" на "2020" дозволить ще на рік, до 31 грудня 2020 включно, продовжити можливість тимчасового запровадження особливого порядку місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей і створить додаткові часові можливості для реалізації відповідних законодавчих умов, спрямованих на мирне врегулювання ситуації в окремих районах Донецької та Луганської областей на основі принципів та норм міжнародного права і Статуту Організації Об'єднаних Націй.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради у висновку від 11 грудня 2019 року до законопроекту за реєстраційним номером 2569 зазначає, що немає до нього жодних зауважень правового характеру та вказує, що за результатами розгляду в першому читанні законопроект може бути прийнятий за основу. Підкомітет рекомендує комітету:

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до частини першої статті 23 Регламенту Верховної Ради України включити до порядку денного другої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону України про внесення зміни до статті 1 Закону "Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей" (реєстраційний номер 2569) та розглянути його на пленарному засіданні Верховної Ради України 12 грудня 2019 року.

2. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1

частини першої та частини другої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України про внесення зміни до статті 1 Закону України "Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей" (реєстраційний номер 2569) за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу та в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чи бажають виступити з даного питання члени комітету?

Прошу, Роман Лозинський, вам слово.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М.

Я дякую, пане голову.

Роман Лозинський, фракція "Голос". Ну, перш за все, те, що ми почули і побачили після повернення Президента з Парижа викликало, крім суспільного резонансу, дуже різні відчуття і почуття в усіх українців. З однієї сторони, в декого з'явилося почуття ейфорії з тої точки зору, що здачі інтересів країни не відбулося і не було перетнуто так званих "червоних ліній", і деким була висловлена позитивна оцінка. Але якщо послухати слова пана Зеленського, якщо послухати слова Путіна, то інколи здається, таке враження складається, що ці президенти були на якихось різних подіях, але точно не домовились про щось однозначне і конкретне.

Ми сьогодні обговорюємо не повністю весь комплекс заходів - обговорюємо конкретне питання продовження Закону про особливий статус, і я хочу наголосити чому цей закон настільки є небезпечний і чому його продовження насправді - це не однозначно позитивне рішення, а, навпаки, несе в собі багато загроз і застережень.

Ну, в першу чергу, ми бачимо, як навколо цього закону... яке є позиціонування Путіна. Ми бачимо, яке є позиціонування непроукраїнських сил, які представлені і в парламенті, і в позапарламентських теж силах. Це

перше.

Друге. Однозначно потрібно згадати, в який спосіб був прийнятий цей закон минулого року. Крім порушення Регламенту і Конституції, він по суті своїй, по змісту суперечить Конституції, тому що окремі території дістають окремий статус – по суті це перший крок до федералізації і наступними кроками можуть бути Закон про амністію, про що наголошує теж Путін постійно, і ми повинні розуміти, що питання кордону, яке так піднімається, воно повинно бути вирішено перш за все перед будь-якими подібними законами.

Однозначно, що іншою важливою причиною є нерозуміння все-таки, що буде відбуватися з виборами, тому що зустріч в "нормандському форматі" завершилася, Президент Зеленський далі відстоює інтерес, що спершу кордон – потім будь-які інші питання. Зі сторони Путіна ми бачимо зовсім інші кроки, зовсім інші дії, що знову ж таки призводить нас до абсолютного нерозуміння, де ж був знайдений цей консенсус в діалозі. Тому будь-які поступки наступні, чи це розведення військ надалі, чи це продовження Закону про особливий статус, який абсолютно неконституційний, це є поступками і їх не можна здійснювати до того як Україна не отримає гарантій, не отримає крок назустріч, зокрема щодо контролю за кордоном.

Тому фракція "Голос" не буде підтримувати цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за вашу позицію.

Є бажаччі ще? Олег Дунда, Олена Шкрум. Прошу.

ДУНДА О.А. Доброго дня, шановні колеги. Я останні 2 дні після Нормандії постійно дивлюся про те, що каже наша опозиція. Вона каже будь-що завгодно: "червоні лінії", ще щось, - але ніколи вони не нагадують, що за цими всіма рішеннями є людські життя. Це наші заручники, яких ми повинні визволити до 1 січня. Якщо потрібно проголосувати цей закон і за це ми отримаємо наших заручників, то за це потрібно проголосувати. І коли ми

розмовляємо і робимо політичні заяви, ми повинні завжди думати лише про людей, яких ми визволяємо. В першу чергу про це, а не про "червоні лінії". Це по-перше.

По-друге, хотів би сказати, що в нас цей закон існує вже 4 роки. Я хотів би опозиції нагадати, що за ці чотири роки поганого нам зробив цей закон. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Олена Шкрум. Віктор Іванович Балога.

ШКРУМ А.І. Дякую, колеги, Шкрум Альона, фракція "Батьківщина". Я б хотіла пояснити свою позицію, позицію своєї фракції, колеги, і нагадати як був прийнятий цей закон. Тому що, дійсно, він діє чотири роки, він був прийнятий Радою не минулого скликання, він був прийнятий Радою позаминулого скликання, в 16-му у вересні, мене тоді ще в парламенті не було, і він голосувався в закритому режимі. Тобто ми не бачили, хто за нього голосував, хто не голосував, про це пізніше дізнавалися журналісти. Це було питання – важкі часи для України. Ми всі пам'ятаємо, що тоді відбувалося в 14-му році 16 вересня, і він голосувався при вимкненому табло без журналістів на залі засідання Верховної Ради. І він, дійсно, передбачав на той момент ті речі, які закріплені були Президентом Порошенком за підписом пана Кучми у Мінських домовленостях.

Він останні роки не діяв, тому що він завершив свою дію через три роки після його прийняття. І минула Рада двічі його продовжувала. За це принципово не голосувала ні фракція "Батьківщина", ні я особисто. Тому наша позиція тут залишається незмінною, ми її не змінювали, я можу лише її продовжувати пояснювати.

Розумієте, в законі були закладені запобіжники про те, що, дійсно, він не буде діяти. І цей порядок місцевого самоврядування або особливий статус, як говорять Мінські угоди, не буде діяти до того часу, поки не пройдуть місцеві вибори на окупованих територіях Донецької і Луганської

областей. Наскільки мені відомо, і про це говорив пан Зеленський, Президент, у своєму великому ефірі у Савіка Шустера, що плануються теоретично і, можливо, місцеві вибори у 2020 році одночасно на всій території України. Притому, що я абсолютно вітаю всі діалоги і всі можливості, які здійснює Президент для того, щоб і звільняти наших заручників, і здійснювати "режим тиші", і припиняти обстріли, і просто рятувати життя наших людей, але я при цьому не можу голосувати особисто за те, що, якщо відбудуться місцеві вибори, цей закон вступив у дію. А якщо ми продовжуємо його на рік і протягом цього року будуть місцеві вибори, то ці статті і цей закон почне діяти автоматично, в автоматичному режимі, оскільки в ньому це прописано.

І я лише нагадаю, що в ньому ще прописано. Наприклад, у статті 3 прописана амністія, причому не лише для тих, хто не здійснював кримінальні злочини, а для всіх. Там, наприклад, у законі написано, і я як юрист читаю: "недопущення кримінального переслідування, притягнення до кримінальної, адміністративної відповідальності і покарань усіх учасників подій на території Донецької та Луганської областей".

Далі в статті 5 прописаний особливий порядок призначення керівників органів центральної влади, прокуратури та суддів, окремий порядок, на який не розповсюджується закони України, і як не призначаються ні прокурори, ні судді на іншій території України.

В 7 статті прописано, що Україна платить за відновленню Донбасу і відновлення цих територій, і ці бюджетні призначення не можуть бути змінені. Тобто не Росія за це платить через міжнародні суди, а ми.

Також прописано в статті 8 особливі відносини цих областей і цих регіонів з Російської Федерацією, якесь право цих особливих районів Донецької та Луганської областей, на яких зараз війна, здійснювати співробітництво окремо з Російською Федерацією без втручання або без контролю державних органів України. Також прописані заходи народної міліції, особливий економічний і культурний розвиток цих регіонів.

Я на сьогодні не готова голосувати за те, щоб цей закон вступив в дію одночасно з виборами в Донецькій і Луганській областях.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановна Олена.

Віктор Іванович Балоба, прошу, вам слово.

БАЛОГА В.І. Шановні друзі, мені здається, я завтра буду четвертий раз голосувати за цей закон. На моє глибоке переконання, це суто технічне рішення. На жаль, суто технічне, тому що ми не можемо мати кращих рішень, проривних рішень в питаннях установами миру і повернення територій під юрисдикцію України. Але мені здається, що, я не знаю, у кого які думки, але мені здається, у переважній більшості суспільства, українського народу, мені здається, що Президент здав екзамен на зрілість, і, в принципі, він не перейшов ніяких меж і ніякі інтереси не здавав.

Тому мені здається, щоб не бути в опозиції до влади і до українського народу, який підтримує Президента, мені здається, що найправильніше буде завтра менше займатися політикою, а в тих умовах, в яких ми опинилися, мені здається, що цей закон потрібно нам підтримати всім парламентом. Бо коли ми говоримо з вами про задачу інтересів, про вибори і так далі, на жаль, це питання далекої перспективи виборів на Донбасі, повернення Донбасу. Це довгий процес, і мені здається, не близька перспектива, а далека перспектива.

Тому мені здається, що не потрібно з цього робити політики, а просто потрібно підтримати Президента в тих умовах, в яких опинилися Україна, і ті результати, які прийняв Президент від минулої влади.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам за слово.

Віталій Безгін. І Олександр Качура. Прошу.

БЕЗГІН В.Ю. Дякую, пане головою. Дякую, колеги.

Насправді продовжу, напевно, попередній спіч. Ключова річ, що все ж таки, коли питання стосується територіальної цілісності України, безпосередньо повернення окупованих територій, парламентська зала має працювати, враховуючи державницькі інтереси, не враховуючи політичну доцільність діяльності тієї чи іншої політичної фракції. Тому зараз державницькі інтереси полягають в тому, щоб, дійсно, наші бранці повернулися додому і ми змогли подалі продовжувати комунікацію щодо врегулювання проблеми на Донбасі. Я думаю, що Президент з цією своєю риторикою, заявами в Парижі, він довів, що він захищає державний інтерес, інтерес українців, інтерес усіх громадян, які наділили його цим правом. І відповідно вважає, що парламент, всі парламентські фракції мають підтримати даний законопроект і дати нашому Президенту далі просувати свій план - план Зеленського.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам за слово.

Олександр Качура.

КАЧУРА О.А. Олександр Качура, фракція "Слуга народу".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мікрофон, будь ласка, ближче.

КАЧУРА О.А. З приводу того, що хотів би деякі корективи внести того, що казала колега від "Батьківщини".

Насправді в статті 10, в "Прикінцевих положеннях" написано, що стаття з 2 по 9 вступають в силу після того, коли будуть визначені результати виборів органів місцевого самоврядування. Тому це такі уточнення, щоб ви розуміли, люди зараз всі, хто дивляться нашу трансляцію, що не вводить цей

закон зараз і не означає, що вибори вже завтра відбудуться. Ця вся історія вона нам досталася в спадок і Мінські домовленості, і цей закон, який діє.

Те, що ми сьогодні проголосуємо, - це, дійсно, технічне питання і це такий знак для мешканців Донбасу, що ми хочемо мирного врегулювання ситуації, яка склалася, і не більше того. Зараз абсолютна більшість суспільства підтримує позицію Президента Зеленського, позицію парламентарів, абсолютної більшості в нашій Верховній Раді. Люди хочуть миру.

Тому давайте ми будемо робити все для того, щоб нам було не соромно потім у майбутньому дивитися в очі дітям нашим, щоб вони жили в мирній країні і щоб все-таки за нашу каденцію ми завершили цей процес і над Донецьком та Луганськом знову майоріли жовто-блакитні прапори.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дмитро Гурін, прошу. Вам слово.

ГУРІН Д.О. Я б хотів тут прокоментувати позицію фракції "Голос".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу в мікрофон, Дмитро. Погано чути.

ГУРІН Д.О. Я перепрошую. Я б хотів прокоментувати позицію фракції "Голос".

Ну, по-перше, дякуємо за позицію, але хотілося би чути, ну, тоді повну. Якщо ви говорите: "Мінські переговори і Мінський формат – ні", - то хотілося би чути повну відповідь, да, чи ми відмовляємося, ну, партія "Голос" каже, що Мінські домовленості – це не є коректно. То ми відмовляємося від Мінських домовленостей, ми відмовляємося від санкцій, ми відмовляємося від "нормандського формату", да. Що ми будемо в таких умовах робити?

Ми не підтримуємо, це неправильно. Ми не будемо за це голосувати. Це позиція, вона прийнятна, ми її поважаємо. Але хотілося би, щоб політично тоді йти до кінця і розповідати, а як ви бачите весь цей процес. Бо коли ви говорите: "Ні, за це не голосуємо. Мінський формат – неправильно", - ви чомусь не коментуєте питання санкцій і ви чомусь не коментуєте питання, а як буде далі рухатися ця ситуація. Тому хотілось би, ну, такої більш чесної позиції.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, репліка. Роман Лозинський.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. У відповідь. Дмитро, ну, в першу чергу питання санкцій ми коментували з першого дня, висловивши позицію фракції "Голос". Вона абсолютно резонує в тому числі зі словами Президента, який по результатам зустрічі в Нормандії сказав, що в певному сенсі Україна є заручником Мінських угод і якщо говорити про повне виконання Мінську, за що так виступає в тому числі Путін, то це точно не призведе до розвитку ситуації на користь України, зокрема будуть реалізовані пункти, згадані тут пані Альоною Шкрум.

Щодо альтернативи, яку потрібно напрацьовувати, очевидно, що це не є питання декількох днів. Тому фракція "Голос" свого часу ініціювала створення тимчасової спеціальної комісії, аби парламент саме напрацював конкретний алгоритм дій. Остання зустріч такої комісії була декілька тижнів тому, після чого було сказано, що спершу має пройти зустріч в "нормандському форматі", і тільки після неї за наслідком цієї зустрічі буде сказано, що робиться далі всередині парламенту, і тому було взято паузу.

Очевидно, що як тільки ми дамо собі чітку і правдиву відповідь, що Мінські угоди, їхня реалізація, яка в тому числі веде до зняття санкцій з Росії, веде до проведення виборів на територіях, які ми не будемо контролювати, "формула Штайнмайера", яка є не частиною Мінських угод, але додатком,

чітко про це каже, тобто якщо зараз реалізовувати Мінські угоди і всі суміжні документи в тому вигляді, в якому вони прописані, то ми отримаємо непідконтрольний Донбас зі всіма пунктами, я не буду їх перелічувати глибоко, але це коротко - амністія, це коротко - люди, які підуть на вибори під неконтрольним кордоном і так далі.

Тому далі реалізовувати цей план є неможливим. Очевидно, що питання санкцій – це болюче питання, але це не є юридичною частиною ні Мінських угод, ні "формули Штайнмайєра", це є більше політична частина цих дискусій і цих домовленостей. Тому немає жодної норми, яка в директивному форматі знімає санкції, як тільки Україна виходитиме з Мінських угод. І, знову ж таки, нам потрібно розуміти, що з Мінських угод не потрібно виходити вже сьогодні чи завтра, але потрібно починати процес, коли весь парламент і всі ми в консенсусі будемо розуміти, що ця історія повинна завершитись, вона відіграла свою історичну роль, а далі ми всі разом маємо напрацьовувати інший план.

Очевидно, що якщо руками німців, французів і Путіна зараз реалізувати Мінський формат, то ми отримаємо непідконтрольний Донбас і ті місця вільні, які зараз є між "Голосом" і "Батьківщиною", і інші в парламенті, займуть парламентарі з партії "За свободний Донбас", на місцевих виборах бойовики переодягнуться з камуфляжів в краватки і в костюми і будуть легітимно обраною владою. Це результат, до якого веде реалізація Мінську, а разом Мінськ знімає санкції з Росії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги... Да, прошу, Максим Саврасов.

САВРАСОВ М.В. шановні колеги, я вас вітаю, ви стаєте досвідченими політиками. З мислі про те, що треба просто перестати стріляти, треба, щоб хтось перестав заробляти на війни - і тоді війна закінчиться, ми зараз з вами переходимо до особливого порядку місцевого самоврядування в окремих

районах Донецької та Луганської областей. В минулому скликанні це було одне з найважчих рішень, яке приймалось парламентом, і дуже важко було знайти голоси.

Зараз ви вже берете на себе, і ми беремо на себе відповідальність, і будемо приймати завтра це рішення. Я впевнений, що голосів вистачить зараз в залі і будуть голоси завтра в пленарному залі. Тобто я вас з цим вітати.

Хочу нагадати, що Мінські домовленості – це одна з наших найкращих зброй, це санкції проти Росії. Якщо не буде цих домовленостей, то не буде в Росії санкції, і вони будуть дуже гарно заробляти і на Європі, і на Америці.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за вашу позицію.

Шановні колеги, чи всі висловились? Якщо немає бажаючих виступити, шановні колеги, є пропозиція підтримати дану позицію. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до частини першої статті 23 Регламенту Верховної Ради України включити до порядку денного другої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону України про внесення зміни до статті 1 Закону України "Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей" (реєстраційний номер 2569) та розглянути його на пленарному засіданні Верховної Ради України 12 грудня 2019 року.

Рекомендувати Верховній Раді України проект за реєстраційним номером 2569 за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу та в цілому.

Доручити виступити в пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання народному депутату України Олександр Корнієнку.

Переходимо до голосування через систему "Електронний комітет".
Прошу підтримати та проголосувати. За – 22, проти – 1, утримались – 1.
Рішення прийнято.

Шановні колеги, чи є бажані ще оголошення сказати чи пропозиції?
Якщо ні, засідання оголошую закритим.

Наступне засідання комітету відбудеться завтра, 12 грудня, о 14:15 тут же.

Дякую всім.